

ที่ ศศ ๐๐๐๑/๑๓๓)๐

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า เขตราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๓) สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก
และเยาวชน

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต
สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค ได้ตระหนักและเน้นการให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็ก
และเยาวชนที่สมควรเป็นผู้ร่วมกำหนดแผนและทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงได้ทำการศึกษา
เปรียบเทียบร่าง พระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ ฉบับ ที่จัดทำโดย ๒ หน่วยงานคือ
๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กรมมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
ที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นความเห็น
และข้อเสนอแนะ เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ตามลำดับ

ในคราวประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐
จึงได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค
ได้ มีมติเห็นชอบผลการศึกษา พร้อมกับให้เสนอเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี
เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เห็นด้วยที่จะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยขอให้เพิ่มเรื่องการส่งเสริม
เด็กและเยาวชนในการพัฒนาตนเองเข้าไปในหลักการ และรายละเอียดของกฎหมาย โดยเสนอให้ปรับ
ชื่อกฎหมายเป็น ร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.

/ ๒. ...

๒. การจัดทำกฎหมาย ต้องมีความครอบคลุม และคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื่อเอชไอวี เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๓. ต้องมีการจัดทำแผนแม่บท นโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรเยาวชน ในการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๔. เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด แต่ควรเน้นให้เป็นองค์กรที่อิสระจากหน่วยงานรัฐ และเปิดกว้างในโอกาสให้กับกลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่มีอยู่หลากหลาย ได้สามารถเข้ามาบริหารจัดการ ดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีองค์กรอื่นๆ เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงจัดงบประมาณให้เหมาะสม

๕. การจัดตั้งกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระดับชาติ ควรมีสัดส่วนเด็กและเยาวชนเป็นตัวแทนในจำนวนที่เหมาะสม และไม่ควรเน้นปริมาณแต่ควรเน้นคุณภาพกรรมการที่พร้อมจะร่วมประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ

๖. ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม/เครือข่ายเด็กเยาวชน มีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น สามารถสนองต่อทำงานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วทันสถานการณ์

๗. ควรสนับสนุนองค์กรเอกชน ธุรกิจ สื่อ ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ การมีมาตรการเชิงบวก สำหรับองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๒๒๒ ต่อ ๒๓๐

โทรสาร ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๑๗๙-๘๐

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาและจัดทำความเห็นด้านคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ได้ทำการศึกษาและรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยทำการพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ ฉบับ ที่จัดทำโดย ๒ หน่วยงานคือ ๑) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบข้อเหมือน ข้อต่างของทั้งสองฉบับ ประกอบกับการได้รับฟังความเห็นจากตัวแทนเยาวชน ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน(เอ็นจีโอ) ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ และสถาบันการศึกษา รวมถึงการให้ความสำคัญต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๓๕ โดยสาระสำคัญ คือการที่ภาคีสมาชิกต้องให้การรับรองสิทธิของเด็ก ๔ ด้านหลักคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้ตระหนักและเน้นการให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนที่สมควรเป็นผู้ร่วมกำหนดแผนและทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จากการรับฟังความเห็น การรับฟังการชี้แจง และจากการศึกษาร่างกฎหมาย โดยคณะทำงานฯ ซึ่งได้นำเสนอให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมให้ความเห็นชอบ จัดทำเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก เยาวชน รวมถึงการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เห็นด้วยที่จะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยขอให้เพิ่มเรื่องการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการพัฒนาตนเองเข้าไปในหลักการ และรายละเอียดของกฎหมาย โดยเสนอให้ปรับชื่อกฎหมายเป็น ร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.
๒. การจัดทำกฎหมาย ต้องมีความครอบคลุม และคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื้อเอชไอวี เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๓. ต้องมีการจัดทำแผนแม่บท นโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรเยาวชน ในการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน
๔. เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด แต่ควรเน้นให้เป็นองค์กรที่อิสระจากหน่วยงานรัฐ และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนบริหารจัดการดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีองค์กรอื่นๆเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงจัดงบประมาณ ให้เหมาะสม นอกจากนี้ต้องสนับสนุนกลุ่ม หรือเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่นอกเหนือไปจากสภาเด็กและเยาวชน เช่น กลุ่มเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อม เยาวชนด้านเอดส์ เป็นต้น
๕. การจัดตั้งกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระดับชาติ ควรมีส่วนของเด็กและเยาวชนเป็นตัวแทนในจำนวนที่เหมาะสม และไม่ควรเน้นปริมาณแต่ควรเน้นคุณภาพ กรรมการที่พร้อมจะร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๖. ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม เครือข่ายเด็กเยาวชน กิจกรรมและสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างเสริมหลักสูตรพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสม การเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างบุคคล กลุ่มหรือองค์กร เป็นต้น โดยกองทุนดังกล่าวต้องมีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น เพื่อการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์ และสามารถสนองตอบต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
๗. ควรสนับสนุนองค์กรเอกชน ธุรกิจ สื่อ ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ การมีมาตรการเชิงบวก สำหรับองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีทิศทาง มีภาคีส่วนร่วมทุกฝ่าย มีกลุ่มเด็ก เยาวชน ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ จึงเห็นควรมีข้อเสนอดังกล่าวให้กับรัฐบาลได้พิจารณาต่อไป

.....

ความเห็นและข้อเสนอแนะ
เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

๑. ความเป็นมา

- ๑.๑ เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน ได้ส่งหนังสือถึงคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค ให้ช่วยพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙
- ๑.๒ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. โดยการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็ก เยาวชน องค์กรเอกชน ประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีศักยภาพ โดยที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน จัดทำนโยบายแผนงาน งบประมาณในเขตรับผิดชอบของตน นอกจากนี้ ยังสมควรให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับชาติและระดับจังหวัด ยอมรับโอกาส และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก
- ๑.๓ คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยมุ่งเน้น ให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ จุดเน้นสำคัญที่คณะทำงานฯ พิจารณา คือ การสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง รวมถึงการมีกฎหมาย และกลไกที่เหมาะสมรองรับการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน ในบริบทสังคมประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง จึงเห็นควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็ก เยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กและเยาวชน ตลอดจนสมาชิกเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน โดยเฉพาะการออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนในด้านนโยบายและปฏิบัติการในทุกๆระดับ

๒. การดำเนินการ

- ๒.๑ จัดให้มีการบรรยายองค์ความรู้ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. โดยผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ(ส.ท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการประชุมของคณะทำงานเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙
- ๒.๒ คณะทำงานฯ ได้จัดรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่างกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ โรงแรม เดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งประมวล สังเคราะห์และเสนอให้บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรับความเห็นต่างๆ จากเวทีไปพิจารณาปรับ เพิ่มเติมต่อพระราชบัญญัติฉบับนี้
- ๒.๓ เมื่อวันที่ ๑๘-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ คณะทำงานฯ ได้จัดให้มีการศึกษาดูงานและร่วม ประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าราชการจังหวัด ร่วมกับพัฒนาสังคมจังหวัด และประธานสภาเด็กและเยาวชนและคณะ ในระดับพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและ เชียงราย
- ๒.๔ ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการ พัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์เสนอพร้อมกันให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาก่อน ส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามลำดับ
- ๒.๕ คณะทำงานฯ ได้รับร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งจัดทำ ขึ้นโดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของ มนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำมาศึกษาและพิจารณาเปรียบเทียบกับร่างพระราช บัญญัติที่จัดทำโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายได้อย่างรอบด้านและครอบคลุม

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

- ๓.๑ ผลจากการรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่างกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับ เด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ (พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับ เสนอโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
- ๓.๑.๑ ควรปรับปรุงชื่อกฎหมาย โดยเพิ่มคำว่า "ส่งเสริม" เข้าไปเพื่อให้มีนัยยะว่าด้วย

การเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาตนเองและกระบวนการเยาวชน ควรใช้ชื่อว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชน แห่งชาติ พ.ศ.

- ๓.๑.๒ ควรมีการบัญญัติเพิ่มมาตรการเชิงบวก ให้รางวัล ให้แรงจูงใจ กรณีที่มีโครงการ แผนงานหรือกิจการของหน่วยงานหรือบุคคลใด ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อเด็กและเยาวชน ไม่ใช่บัญญัติเรื่องการลงโทษอย่างเดียว
- ๓.๑.๓ จากประสบการณ์ของการเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ที่มีการจัดตั้ง ขึ้นและอยู่ในความรับผิดชอบของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ) ยังรู้สึกว่าคุณกฤษฎียัดเยียดงานให้ทำ ไม่เป็นอิสระ ดังนั้น เสนอว่าสภาเด็ก และเยาวชนจังหวัด ควรมีอิสระในการวางแผนและดำเนินงานเอง
- ๓.๑.๔ ควรมีการเพิ่มหมวดว่าด้วยสิทธิของเด็กให้ชัดเจนมากขึ้น
- ๓.๑.๕ ควรเพิ่มให้มีสภาเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ
- ๓.๑.๖ ควรให้ความคุ้มครองต่อความหลากหลายของวิถีชีวิตที่แตกต่างของเยาวชน รวมถึงสภาพความพิการทั้งทางกาย ใจ ในกฎหมายควรระบุให้ชัดเจนในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กและเยาวชนเหล่านี้
- ๓.๑.๗ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะเยาวชนในระบบโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ควรสร้างโอกาส เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนนอกระบบ โรงเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วม
- ๓.๑.๘ สัดส่วนกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ มีตัวแทนเยาวชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมใกล้เคียงกับจำนวนตัวแทนภาครัฐ และตัวแทน องค์กรเอกชน ทั้งนี้ควรพิจารณาองค์กรธุรกิจด้วย
- ๓.๑.๙ ตัวแทนเยาวชนในคณะกรรมการฯ ไม่จำเป็นต้องมาจากสภาเด็กและเยาวชนฯ เท่านั้น ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน ที่รวมตัวกันในพื้นที่ หรือรวมตัว ตามประเด็นเนื้อหา เช่น เยาวชนผู้พิการ เยาวชนด้านเอดส์ เยาวชนสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ได้เข้าเป็นกรรมการฯ ด้วย
- ๓.๑.๑๐ ควรระบุให้ชัดเกี่ยวกับความหลากหลายด้าน สัญชาติ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ อัตลักษณ์ทางเพศ ความพิการ ที่ไม่ควรได้รับการเลือกปฏิบัติ รวมถึงควรมีการส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ ความเป็นชุมชน ท้องถิ่นด้วย

๓.๒ ข้อเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับร่างโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และฉบับร่างโดยกรมการกิจการเด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓.๒.๑ ให้เหตุผลของการยกร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ไปในทำนองเดียวกันคือ

- เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรและสถาบันต่างๆในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนและงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ของตนเอง
- เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน
- เพื่อจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- เพื่อให้เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๓๕ โดยสาระสำคัญ คือการที่ภาคีสมาชิกต้องให้การรับรองสิทธิของเด็ก ๔ ด้านหลักคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

<http://www.m-society.go.th/sharefile/mbdetail.php?id=M040237#>

- เพื่อมีการจัดกลไกเฉพาะสำหรับดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้

๓.๒.๒ การให้คำจำกัดความเหมือนกันว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

๓.๒.๓ มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เหมือนกัน โดยให้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำนโยบายพัฒนาเด็กและเยาวชน การให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี การประสานงานหน่วยงาน การติดตามส่งเสริมสนับสนุน และการจัดทำข้อมูลการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งในร่างฯฉบับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้น้ำหนักไปที่ผู้แทนกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานอื่นของรัฐมากกว่า ขณะที่ร่างฯฉบับกรมการฯ ให้ความสำคัญกับผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนมากกว่า และมีเพิ่มในส่วนผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเข้ามาด้วย

- ๓.๒.๔ มีมาตรการส่งเสริมบทบาทเด็กและเยาวชน ด้วยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับชาติ ระดับจังหวัด เพื่อ (๑) เป็นศูนย์กลางประสานงานเพื่อดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่างๆ (๒) ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของรัฐและองค์กรเอกชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน (๓) ให้ความเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนงาน งบประมาณของหน่วยงานของรัฐเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน (๔) เสนอข้อคิดเห็นในกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน (๕) จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน
- ๓.๒.๕ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน เหมือนกันทั้งสองร่างฯ
- ๓.๒.๖ ฉบับร่างของกรรมาธิการฯ มีการบัญญัติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
- ๓.๒.๗ ฉบับร่างของกรรมาธิการฯ ให้นำหน้าบทบาทหน้าที่ของกรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมากกว่า โดยบัญญัติให้เป็นการจัดทำนโยบายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ไม่ใช่เสนอไปโดยไม่รู้ว่าคุณจะรับหรือไม่รับก็ได้
- ๓.๒.๘ ฉบับร่างฯของกรรมาธิการฯ มีการบัญญัติเรื่องมาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ละเอียดและครอบคลุมมากกว่า โดยมีบัญญัติเกี่ยวกับครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรทำงานด้านเด็กและเยาวชน องค์กรภาครัฐ และที่สำคัญคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสื่อมวลชน
- ๓.๒.๙ ฉบับร่างฯของกรรมาธิการฯ มีบทกำหนดโทษด้วย โดยระบุว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่ต้องให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของตนอย่างเหมาะสมตามวัยและลักษณะเฉพาะตัวของเด็กและเยาวชนตามฐานะของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และ กิจกรรม โครงการ การกระทำ หรือแผนงานใดๆ ของหน่วยงานหรือบุคคลใด ๆ ต้องไม่ก่อให้เกิด หรือจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือผลเสียหายโดยตรง หรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งหากไม่ดำเนินการตามนี้จะมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ในหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ กำหนดไว้ชัดเจนว่า “ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ผู้ใหญ่ ควรระมัดระวังในทางที่จะเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก

เสมอ” จากการศึกษาบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ดังกล่าว เกี่ยวกับสังคมไทย และแนวนโยบาย
พื้นฐานแห่งรัฐ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ รวมถึงรัฐธรรมนูญที่กำลังอยู่ระหว่างร่างในปี
๒๕๕๐ ที่ระบุว่าให้มี”การคุ้มครองเด็กและเยาวชน” รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ชาติ ฉบับที่ ๑๐ ประกอบกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ.
แล้ว คณะทำงานฯ มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีใน
ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของกฎหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
ดังนี้

๑). เห็นด้วยอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและ
พัฒนาเด็ก เยาวชน โดยให้กฎหมายนั้นเป็นแม่บทในการจัดทำนโยบายด้านเด็กและเยาวชน ให้
เป็นวาระแห่งชาติ รวมถึงการมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งนี้ ควรปรับ
ชื่อ(ร่าง)พระราชบัญญัติเป็น (ร่าง) พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.

๒). เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีใน
อนุสัญญานี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้เป็นการรับรองและดำเนินการทางนโยบาย ทางกฎหมาย
และทางการบริหาร เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับสิทธิพื้นฐาน ๔ ประการคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒)
สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้น
รัฐควรพิจารณาให้กฎหมายพัฒนาเด็กและเยาวชน มีความครอบคลุมในเรื่องสิทธิพื้นฐาน ๔
ประการและที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
๑๐ เหล่านี้ด้วย

๓). รัฐต้องพิจารณาให้กฎหมายพัฒนาเด็กและเยาวชน มีความครอบคลุม และ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน
เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื้อเอชไอวี เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความ
หมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๔). เพื่อให้การวางยุทธศาสตร์ หรือมาตรการต่างๆ ตามแนวนโยบายแห่งรัฐว่าด้วย
การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
ที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีมาตรฐานและเป็นเอกภาพ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีแผนแม่บทที่ว่าด้วยนโยบายด้านเด็กและเยาวชนแห่ง
ชาติเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนา
เด็กและเยาวชนของประเทศ

๕). ในมาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกจากการให้จัด
ตั้งสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติในระดับจังหวัดและในระดับชาติ ที่เป็นอิสระ สามารถดำเนินการ
ด้วยตนเองแล้ว ควรจะมีการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน ที่นอกเหนือจากสภาเด็กและ

เยาวชน เช่น กลุ่มเยาวชนสิ่งแวดล้อม กลุ่มเยาวชนเกษตรกร กลุ่มเยาวชนด้านเอดส์ กลุ่มสื่อเยาวชน เป็นต้น นอกจากการให้ความสำคัญกับการ ส่งเสริมบทบาทของเด็กและเยาวชน องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทที่ชัดเจนขององค์กรต่อไปนี้ คือ

- **ครอบครัวและองค์กรชุมชน** เพื่อให้มีมาตรฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนให้ครอบครัวและ องค์กรชุมชนยึดถือเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- **สื่อมวลชน** ให้องค์กรสื่อมวลชนทุกรูปแบบเข้ามามีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆในสังคม ตลอดจนการใช้สื่อมวลชนอย่างสร้างสรรค์ในงานพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ
- **ภาคธุรกิจเอกชน** ให้มีการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เกิดการทำกิจกรรมที่สนับสนุนและดูแลสังคม

๖). ให้มีการจัดตั้งกองทุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่ม เครือข่ายเด็กและเยาวชน การดำเนินกิจกรรมและสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างเสริมหลักสูตรพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสม การเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างบุคคล กลุ่มหรือองค์กร เป็นต้น โดยกองทุนดังกล่าวต้องมีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น เพื่อการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์ และสามารถสนองต่อต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๗). คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการในทุกระดับไม่ควรเน้นเชิงปริมาณอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหลากหลายและสัดส่วนจากกลุ่มต่างๆเพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรธุรกิจเพื่อสังคม โดยเพิ่มในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการมีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการที่มาจากกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งควรจะเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น โดยคำนึงถึงการแสดงความ คิดเห็น และมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกับกลุ่มอื่น

๘). การวางแผนและการสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครนั้น จะต้องจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม ให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการวางแผนแม่บทการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น อีกทั้งให้มีการพัฒนาเด็กและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน กับการคุ้มครองเหยี่ยวยาเด็กหรือเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อในสังคมด้วย

๙). ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการเชิงบวก ให้รางวัล ให้แรงจูงใจ กรณี
ที่มีโครงการ แผนงานหรือกิจการของหน่วยงานหรือบุคคลใด ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อเด็กและเยาวชน
ไม่ใช่บัญญัติเรื่องการลงโทษอย่างเดียว
